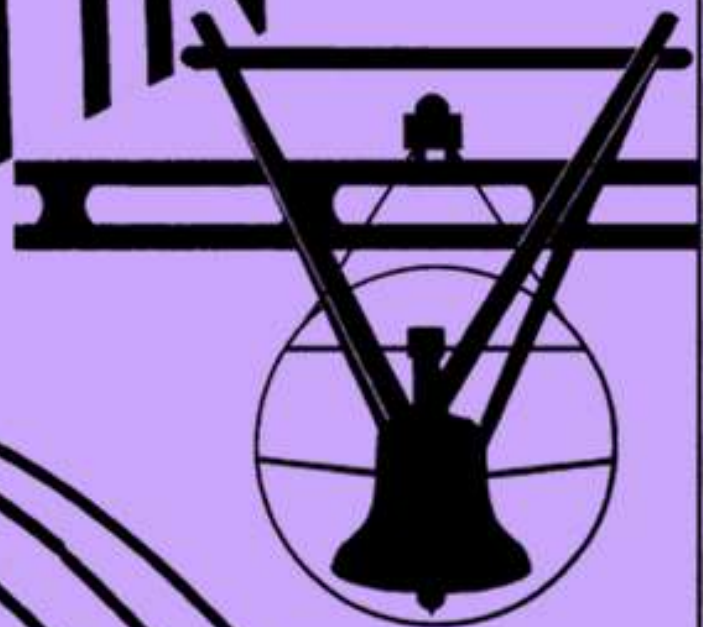

BULLETTIN

De Regenboog

Jaargang 46 nr. 7
nov. - dec. 2019

van de samenwerkende kerken in de Merenwijk
Leiden

Inhoudsopgave

<i>Visie</i>	1
<i>Redactioneel</i>	1
<i>Advent: tijd van wachten – verwachten</i>	2
<i>Belijdenis van verwachting</i>	2
<i>Eigen geloof van ouders en opvoeders steeds belangrijker ...</i>	3
<i>Medeleven</i>	4
<i>Wekelijkse bloemengroet</i>	4
<i>Avond Oecumene en maaltijdviering</i>	5
<i>Compassieviering op 10 november</i>	5
<i>Esther, een Perzisch sprookje</i>	5
<i>Uit de AKM...</i>	6
<i>De AKM en onze penningen</i>	7
<i>Een koninklijke onderscheiding</i>	8
<i>Gedachtenis Markus de Meij</i>	8
<i>Woorden, werken en plannen</i>	8
<i>Kliederkerk</i>	10
<i>Seniorenmiddag op donderdag 10 oktober</i>	10
<i>Poëziemiddag</i>	11
<i>Filmavond</i>	11
<i>Kring liederen en muziek in de advents- en kersttijd</i>	11
<i>Kom aan Tafel in de Regenboog</i>	13
<i>Uit de Kerktuin</i>	12
<i>16 november: Zingen met Compassie!</i>	13
<i>Kerstbubbels gevraagd</i>	14
<i>Feest in Juigalpa</i>	14
<i>Najaarsconcert Kamerkoor Vocalei</i>	15
<i>Straatnamen</i>	16
<i>Agenda</i>	17
<i>Kleurplaat</i>	18
<i>Rooster</i>	19

Redactioneel

Het lijkt misschien nog ver weg, maar de adventsperiode nadert. De pastores openen dit Bulletin dan ook met een overdenking over advent en een gedicht over wachten. Daarna volgt een artikel van Kees Postumus, over het belang van het eigen geloof van ouders en opvoeders. Kees Postumus zal op 24 november in de Regenboog de zondagse viering verzorgen.

Na een uitnodiging voor een avond over Oecumene en maaltijdviering, vindt u informatie over enkele vieringen, en mededelingen van de AKM.

Afgelopen zomer is Markus de Meij overleden. Ds. Venema van de Vredeskerk schreef een in memoriam. Er hebben de afgelopen periode diverse activiteiten plaatsgevonden, waarvan u de verslagen kunt lezen. Zo was er de Regenboogzondag, werd er voor de kinderen Kliederkerk georganiseerd, vond er een seniorenmiddag plaats en haalde Delia Ginkel Leidens Ontzet op 3 oktober naar de leden van de Inloopgroep.

Er is ook weer een aantal activiteiten binnen en buiten de Regenboog, waaraan u de komende tijd deel kunt nemen. Meer daarover leest u in dit Bulletin.

Een groene kikker was voor Frank Ressler een goede aanleiding om in zijn column in te gaan op straatnamen, en die column af te laten sluiten door een olifant.

De redactie wenst u een goede start van de advent toe

Visie

De Regenboog is een oecumenische geloofsgemeenschap voor denkers en doeners, voor iedereen die inspiratie en verbinding zoekt.

Vanuit verschillende tradities delen en vieren wij de liefde van Christus, zo kleurrijk als de regenboog.

In De Regenboog ben je welkom met je eigen verhaal en achtergrond.

In de voetsporen van Jezus willen wij verantwoordelijk leven met oog voor elkaar, mensen in de buurt en de wereld om ons heen.

Advent: tijd van wachten – verwachten

Onderweg naar Leiden, kom ik langs diverse bushaltes. Het is altijd weer boeiend om te kijken hoe mensen staan te wachten. De één kijkt ongeduldig of de bus er al aan komt, de ander staart verveeld voor zich uit en weer een ander is druk in de weer met de telefoon. Wachten kent verschillende houdingen. Want ja, wachten in de wachtkamer bij de dokter is anders dan wachten op je trouwdag. In het kerkelijke jaar kennen we ook een periode van wachten, de advent. We wachten op de komst van het aangekondigde Kind. We zijn a.h.w. in verwachting. Een vorm van

wachten die door velen als heel positief wordt ervaren.

In ons werelddeel valt de advent in de donkerste tijd van het jaar. Wat kunnen we, juist nu, uitzien naar licht! Nog sterker, we verwachten het Licht in het Kind van Kerstmis. Echter, in onze tijd van haastig en snel, kan de advent als periode lang vallen. We willen de vreugde en het licht van Kerstmis zo snel mogelijk in huis halen. Toch roept de liturgie op om niet teveel aandacht aan die 'buitenkant' te besteden. Belangrijker is om wachtend naar binnen te gaan en te kijken naar wat we persoonlijk verwachten. Op zondag 1 december begint de tijd van de advent. De tijd om niet alleen ons huis klaar te maken voor het Kerstfeest maar vooral om ons innerlijk huis klaar te maken. Wat verwachten we met Kerstmis? Staat de wieg voor het Christuskind klaar in ons hart? Hebben we het geduld om te wachten tot God geboren wil worden in mij, in ons als gemeenschap, in onze onrustige wereld?

Wachten valt niet altijd mee, maar hoe meer we het opbrengen, hoe mooier het feest, waar we naar uitzien, zal zijn. Ter inspiratie een gedicht over verwachten.

Ik wens u, mede namens mijn collega, Ds. Mirjam Buitenwerf, van harte een mooie advent toe.

Marianne Hoogervorst – pastoraal werkster

Belijdenis van verwachting

Ik geloof dat wachten een eigen zin kan hebben.

Ik geloof dat haasten je menselijkheid kan aantasten.

Ik geloof dat wachten je een rijper mens kan maken.

Ik weet dat wachten moeilijk kan zijn.

Ik geloof dat wachten zin heeft als je iemand verwacht.

Ik geloof dat je vaak anders ontvangt dan je verwachtte.

Ik geloof dat God verrassend anders aan het licht komt.

Ik vermoed dat Hij menselijker zal zijn dan wij dachten.

Ik geloof dat waakzame mensen het licht zullen zien.

Ik geloof in de kracht die uitgang van Hem die stilstand bij mensen.

Ik geloof in de genezende waarde van de aandachtige ontmoeting.

Ik merk dat lijden mij uitnodigt niet afwachtend te zijn.

Ik geloof dat ik bij kan dragen aan de gemeenschap die licht brengt.

Ik geloof dat je van veel mensen veel kunt verwachten.

Ik geloof in de nieuwe gemeenschap die er al is en die komt.

Uit: Deze tijd raakt vol verwachting
door: Marinus van den Berg

Eigen geloof van ouders en opvoeders steeds belangrijker...

Kees Posthumus, verhalenverteller en kerkjournalist

In onze seculiere samenleving is geloof niet langer vanzelfsprekend. Dat heeft onder andere consequenties voor de geloofsoverdracht aan kinderen en jongeren. Het eigen geloof van ouders en opvoeders wordt steeds belangrijker.

Gelukkig wordt hier stevig over nagedacht, onder andere door dr. Ronelle Sonnenberg. Aan de Protestantse Theologische Universiteit is zij universitair docent Youth Ministry. De Engelse term staat voor verbindingen die worden gelegd, door professionals en anderen, tussen kinderen/jongeren en het geloof.

Hoe problematisch is geloofsoverdracht anno nu?

"Google het woord en je krijgt honderden treffers. Dat toont aan hoeveel er op dit terrein gaande is. Dat is niet voor niets. Christelijk geloof is in onze cultuur niet meer vanzelfsprekend. Dat dwingt ons dieper na te denken over hoe, waarom en waartoe mensen betrokken worden bij geloof, bij het koninkrijk van God.

Overdracht van geloof aan de nieuwe generatie confronteert ouders en opvoeders met de inhoud van hun geloof. Die inhoud is in deze tijd vaak onderhevig aan onzekerheid. Wie kinderen leert bidden, moet zelf kunnen bidden en weten welke rol gebed in het eigen leven speelt. De God uit de kinderbijbels botst soms met veranderde Godsbeelden bij ouders.

Is God aanwezig en actief handelend, zoals een kind dat zich kan voorstellen?

Gezinnen veranderen: moeder kan gelovig zijn, vader ongelovig, of andersom. In veel kerkelijke gemeenten worden kinderen en jongeren pijnlijk gemist. Er ontstaat angst: wie doet straks het licht uit? Bovendien heeft geloven te maken met een wonder. Je kunt nooit precies verklaren waarom de een gelooft en de ander helemaal niet. Geloven overstijgt ons besef. Al vergaren we alle kennis en gieten die in gelikte methodes, we vatten het nooit helemaal.

Kortom: de complexiteit rond geloofsoverdracht neemt toe, gemakkelijke antwoorden heeft niemand."

Wat weten we wel?

"Dat geloof al twintig eeuwen wordt overgedragen, steeds op eigen wijze, van generatie op generatie. Er is in het evangelie een kracht die doorgaat. Die maakt dat het verhaal van God en mensen steeds opnieuw wordt doorgegeven. God gaat door, ook waar wij haperen of afhaken. Het hangt dus ten diepste niet af van onze kringen en methoden. Wat we ook weten: je redt het niet alleen. Je hebt de kerk nodig, andere ouders, christelijke organisaties.

Wat recht overeind staat, zijn de woorden uit Deuteronomium 6: vertel het je kinderen. Dat gaat om kennis, om rituelen en liturgie, om inbedding in de kerkgemeenschap. En vooral: neem kinderen mee in jouw belevingswereld van het geloof. Het vraagt moed om jouw kind toegang te geven tot waar het hart van jouw geloof klopt. Waarbij je altijd het recht houdt om een deel daarvan voor jezelf te houden.

Zonder deze component wordt het heel lastig om geloof te communiceren. Laat als ouders en als gemeente zien hoe in vreugde dankbaarheid, en in verdriet hoop en troost voor jou aanwezig zijn. Hoe de woorden van het evangelie zeggingskracht krijgen, als het er in jouw leven om spant."

Dat geldt ook voor grootouders.

“In toenemende mate, als ze de kans krijgen. Mensen worden ouder en maken meer van hun kleinkinderen mee. Bijvoorbeeld op hun wekelijkse oppasdag. Als ik belijdeniscatechisanten vraag wie voor hen

belangrijke figuren zijn op hun weg in het geloof, worden regelmatig grootouders genoemd. Wees je daarvan bewust.”

Soms telt een gemeente weinig jonge gezinnen.

“Vooropgesteld: in de Protestantse Kerk zijn er gemeenten waar in verhouding veel kinderen en jongeren komen. Het is een harde sociologische wet: waar jonge mensen zijn, komen jonge mensen. Waar ze ontbreken, komen ze niet. Kom je als gezin in een kerk met weinig andere gezinnen, zoek dan andere mogelijkheden: evenementen als EO-jongerendagen en The Passion, reizen naar Taizé. Dan ervaren kinderen: wij zijn niet de enigen. Herkenning is voor iedereen belangrijk. Het geeft hen de kans om ‘de gemeenschap van jonge heiligen’ te vieren en te beleven. Dat kan ook internationaal. Dan zien zij dat elders in de wereld geloof groeit en bloeit, ook onder leeftijdgenoten.”

Achter blijft de vergrijzende gemeente.

“Ik realiseer mij heel goed dat daarover pijn en verdriet bestaat. Het liefste wil elke gemeente alle generaties ontmoeten. Je mist als gemeente echt veel als kinderen en jongeren niet meer komen. Maar vechten tegen een sociologische wet is vechten tegen de bierkaai.

In plaats van daarop stuk te lopen, kun je er beter het beste van maken. Mijn advies: frame jezelf als ‘vitale grijze gemeente’. Waarom zou je vitaliteit alleen beleggen bij jongeren?

Gevoelens over het feit dat in jouw gemeente kinderen en jongeren ontbreken, kunnen raken aan het gevoel dat het in je eigen gezin ook niet lukte om je kinderen bij geloof en kerk te betrekken. Dat is voor veel mensen een pijnlijke wond die wel wordt gevoeld maar weinig besproken.

Bij het voorbereiden van begrafenissen merk je dat kinderen soms geen idee hebben hoe belangrijk kerk en geloof voor hun ouders waren. Blijkbaar werd daar weinig over gepraat. Het is schokkend dat in veel gezinnen de dialoog over zo'n belangrijk onderwerp niet plaatsvindt. Het lijkt alsof in onze gezinscultuur het gesprek hierover te moeilijk wordt gevonden. Uit angst voor conflicten? Uit desinteresse in wat je ouder of kind werkelijk beweegt? Uit het gevoel gefaald te hebben?

De waarden en normen van het christelijke geloof zijn vaak overgedragen. Kinderen werden verantwoordelijke volwassenen, dat is goed. Maar velen zien die verantwoordelijkheid niet meer in het licht van wie God is. Dat is juist het perspectief van de christelijke gemeenschap, die aan elkaar gegeven is.

Vanuit dit inzicht richt het werk voor kinderen en jongeren zich steeds meer op de verbinding tussen generaties. Het gaat niet langer alleen om wat de oudere generatie te zeggen heeft aan kinderen. Het gaat er ook om wat ouderen kunnen leren van jonge mensen, van de manier waarop zij hun geloof beleven. De dialoog is altijd wederkerig.”

Bron: Woord & Weg, oktober 2019

Medeleven

Als u mensen kent, die eenzaam zijn, ziek, of om een andere reden misschien bezoek op prijs zouden stellen, wilt u dat dan doorgeven aan één van de pastores of aan het pastorale meldpunt.

Dank u.

Wekelijkse bloemengroet

De bloemen in de kerkzaal zijn na de dienst bestemd voor een ieder die daarvoor in aanmerking komt, als blijk van belangstelling van onze geloofsgemeenschap.

Indien u ons op

daarvoor in aanmerking komende mensen wilt attenderen kunt u hun naam & adres / verpleegadres opgeven bij:

Maja van Spaandonk
Telefoon: 521 43 59
E-mail: maja.v.spaandonk@live.nl

Avond Oecumene en maaltijdviering

In de afgelopen periode is in het pastoresoverleg, het vicariaat, de wijkkerkenraad en AKM een gesprek gevoerd over de maaltijdviering in oecumenisch perspectief in de liturgie van de Regenboog. Op dinsdagavond 19 november willen we hierover graag met zoveel mogelijk leden van de geloofsgemeenschap in gesprek gaan. Samen zullen we kijken naar de ontwikkeling die de Regenboog in de afgelopen jaren in dezen heeft doorgemaakt en praten over hoe we hier in de toekomst mee verder willen gaan. De pastores verzorgen een inleiding. Daarna gaan we met elkaar in gesprek. We hopen dat zoveel mogelijk mensen mee willen denken en praten. Van harte welkom!

Wanneer: dinsdagavond 19 november
Tijd: 20-22.00 uur

Waar: in de ontmoetingsruimte van de Regenboog

Leiding: Ds. Mirjam Buitenwerf en Marianne Hoogervorst - pastoraal werkster
Het is fijn als u zich van tevoren opgeeft. Dat kan bij Mirjam Buitenwerf, mail: ds.regenboog@gmail.com, tel. 06-40425789

Compassieviering op zondag 10 november

Op 12 november 2009 hebben wij, kerken van Leiden onze handtekening en onze schouders gezet onder het 'Charter for Compassion', een wereldwijde beweging met als doel concrete hulp te bieden daar waar nodig is.

We zijn nu tien jaar verder en nog steeds is er ver weg maar ook dichtbij op allerlei terreinen hulp nodig. In onze geloofsgemeenschap willen we op zondag 10 november dit plan heel concreet maken door de voedselbank centraal te zetten.

Al jaren zamelen we in maar het is redelijk onzichtbaar en daardoor verhoudingsgewijs mondjesmaat. Toen de krantencontainer nog voor de deur stond, was er ook een winkelwagen t.b.v. de voedselbank. Met het verdwijnen van de krantencontainer is ook het winkelwagentje uit beeld geraakt.

Daar willen we op zondag 10 november verandering in brengen geïnspireerd op teksten uit de bijbel. Daar lezen we op veel verschillende plaatsen hoe het eten wordt verdeeld onder hen die honger hebben. Jezus zelf roept ons op om ons voedsel te delen. Als de leerlingen opmerken dat er vele mensen zijn in een verlaten gebied zegt Hij: 'geven jullie ze maar te eten!' (Math. 13, 16)

In onze weekagenda staat bijna elke week een oproep om te doneren voor de voedselbank. Maar op 10 november willen we naast de reguliere collectes een voedselcollecte houden. We roepen dan ook iedereen op om iets mee te brengen zoals vis of vlees in blik, noten, houdbare melk, gedroogde vruchten enz enz. Maar ook zeep, shampoo en schoonmaakartikelen zijn van harte welkom. In de bijbel, in de romeinse tijd, was het standaard dat je 10% gaf voor het lenigen van noden. In de tijd van de farao, in de zeven vette jaren was dat zelfs 20%. Welk percentage stellen wij 10 november beschikbaar voor hen die weinig tot niets hebben? Hoe is het met onze compassie voor al deze mensen waarmee wij onze stad delen?

Werkgroep Voorgaan door leden van de geloofsgemeenschap

Esther, een Perzisch sprookje

Kees Posthumus & Henk van Glabbeek

Op zondag 24 november spelen verhalenverteller Kees Posthumus en muzikant Henk van Glabbeek hun voorstelling 'Esther, een Perzisch sprookje' in De Regenboog. De voorstelling is een alternatief voor onze zondagse viering en begint gewoon om 10.00 uur.

Het verhaal van Esther is een meeslepend verhaal over macht en misbruik van macht, geweld en verzet, twijfel en moed. Het Bijbelboek Esther is het enige boek in de Bijbel

(Kees Posthumus & Henk van Glabbeek)

waarin de naam van God niet wordt genoemd. Het verhaal speelt in het huidige Iran en kent tal van Perzische elementen, zoals uitbundige feesten en feestelijke maaltijden. In de voorstelling 'Esther, een Perzisch sprookje' presenteren verhalenverteller Kees Posthumus en muzikant Henk van Glabbeek een actuele en muzikale versie van een oud oosters verhaal. Een belangrijke rol is weggelegd voor de muziek. Van Glabbeek bespeelt verschillende Perzische instrumenten, zoals de tar, de setar en de daf. De regie is in handen van Heleen Hennink. In een schoonheidswedstrijd wordt Esther gekozen tot nieuwe koningin van Perzië. Wat de koning dan nog niet weet: Esther is Joods. Kort daarna dreigt haar volk te worden uitgeroeid door Haman, de hoogste ambtenaar van het land. Esther komt in actie om dat te verhinderen. Zij slaagt in haar opzet. De dreiging wordt afgewend. Tot op vandaag herdenken Joden deze goede afloop met een vrolijk feest: Poerim. Wij hopen dat u zult genieten van deze bijzondere zondagochtend.

Uit de AKM...

Als bestuur blijft het zoeken naar een juiste balans tussen de vele lopende zaken, zonder de grote thema's uit het oog te verliezen. Als AKM proberen we daarom voor het komend jaar naast alle dagelijkse zaken, de

hoofdzaken steeds in het oog te houden. Wat zouden dan die hoofdzaken voor het komend jaar moeten zijn, vroegen we ons in de laatste vergadering af. Een eerste poging om dat te verwoorden, bespreken we daarom in oktober.

Kijkt u ook mee? En heeft u ideeën? Laat u het mij dan weten?
Deze hoofdzaken noteerden we:

Genoeg mensen om de 'kar te trekken'.

Voor het goed functioneren van de Regenboog, is de bemensing van professionele functies en van besturen en werkgroepen essentieel. Wij zijn verantwoordelijk voor het zoeken naar voldoende menskracht in een krimpend aanbod. Vanwege een afnemend aantal vrijwilligers zullen we werken aan een herbezinning op de manier van besturen van de Regenboog. We besteden ruim aandacht aan een goede en veilige cultuur van samenwerken en aan prettige onderlinge verhoudingen.

Een goed huis om in te wonen.

Voor de toekomst van de Regenboog, zullen we concrete plannen moeten maken m.b.t. de toekomst van ons gebouw. Daarbij werken we samen met andere partijen en werkgroepen: met name de Stichting Beheer, de werkgroep Groene kerk en de gemeente Leiden. Met hoe velen zullen we zijn? Wij houden rekening met het teruglopend aantal leden van de geloofsgemeenschap. Dat betekent o.a. dat we op meerdere terreinen zoeken naar betekenisvolle activiteiten die bezoekers aantrekken.

Voor wie?

De AKM werkt voor het goed functioneren van onze geloofsgemeenschap. Dit staat echter nooit op zichzelf. De Regenboog wil immers van betekenis zijn voor de mensen in een bredere kring: met name de Merenwijk en onze stad. Dat betekent onder meer uitvoering geven aan de doelen van het onderzoek "Kijken met andere ogen", het vergroten van onze aanwezigheid en zichtbaarheid in de wijk, het voortzetten en bemensen van activiteiten voor de wijk. Hoop op de agenda staat het al dan niet aanhaken bij "Wijdekerk" en in bredere zin ons beleid bespreken t.a.v. de LHBT+ gemeenschap.

Oecumene

Wij zijn steeds gericht op het vormgeven en het uitdragen van de Oecumene. Dat betekent onder meer een goede samenwerking met de moederkerken, de Raad van Kerken, het Vicariaat en de Wijkkerkenraad. Belangrijk is daarbij ook de aandacht voor de manier waarop we onze vieringen vormgeven met speciale aandacht voor onze Maaltijdviering.

Hierbij houden we onze visie, zoals die o.a. in elk Bulletin wordt verwoord, steeds voor ogen.

Truus de Haan, voorzitter AKM

De AKM en onze Penningen

Help de Regenboog de winter/het komende jaar door met 1 bon extra! Een kleine noodkreet aan het begin van mijn stukje. Ik hoop dat u het einde van het stuk ook leest dan weet u waarom deze kreet. Inmiddels is de herfst begonnen, de startzondag alweer achter ons en gaan we ons opmaken voor het nieuwe seizoen wat voor ons ligt. De actie die in juli opgestart is voor Samuel heeft een vervolg gekregen. Op de bankrekening van de AKM staan nu 2 fondsen voor Samuel, de eerste is voor zijn vertrek naar Nigeria en de tweede voor zijn verlengde verblijf in Nederland. Besloten is dat het gedoneerde geld ook daadwerkelijk voor een nieuwe start is en in afwachting van zijn nieuwe procedure bij de IND (Immigratie en Naturalisatiedienst). Er is een kleine kans dat Samuel op medische gronden mogelijk toch in Nederland kan blijven. Uiteindelijk komen uiteraard alle gelden bij Samuel terecht en als AKM voelen we onze verantwoordelijkheid in deze. Er is nauw contact met de groep die Samuel hierin begeleidt en zij hebben aangegeven dit tweede fonds te willen, omdat Samuel nu met allerlei kosten zit vanwege zijn verlengde verblijf. Het geeft ons een inkijk in de problematiek waarin je lot wordt bepaald door anderen. Fijn dat zoveel mensen steun geven. In de hal van de Regenboog liggen de

flyers met een uitgebreide uitleg over deze 2 fondsen.

De AKM en het Vicariaat hebben deze zomer, met een gulle gift van uitvaartcentrum Janson & Bolland, de aanschaf mogelijk gemaakt van 6 kerkkandelaars en 6 kaarsen. Een lang gekoesterde wens om bij uitvaarten aan het begin van de viering kaarsen te ontsteken, waarbij de overledene in het Licht komt te staan. De kandelaars zijn gemaakt bij de ambachtelijke Smederij Van de Geijn, door Martijn van den Berg en we zijn bijzonder trots op dit mooie handwerk voor onze Regenboog.

Op de bankrekening van de AKM staat nog het fonds werkgroep Milieu. Dit is een pot van 850 euro. Het gaat om geld dat is overgebleven van het inzamelen van oud papier, textiel en metaal. De werkgroep is op 2 juli 2018 gestopt met inzamelen en daarna zijn er geen inkomsten meer geweest. Afsproken is toen, dat er 1/3 aan een doel van de AKM geschonken mocht worden en 2/3 aan goede doelen, na toestemming van de AKM. Op 10 november 2019 wordt er in alle protestantse kerken in Leiden gecollecteerd voor de Stichting kinderen van de voedselbank. Omdat wij in de Regenboog niet ons collecterooster kunnen veranderen, heeft de AKM besloten om mee te doen in deze actie en 2/3 te gebruiken voor een gift aan deze stichting. Deze stichting zet zich in tegen de maatschappelijke gevolgen van kinderarmoede. Het andere 1/3 deel hebben we bestemd voor onze eigen kinderkerst viering. Deze viering brengt altijd onkosten met zich mee en het is een bestemming voor alle jeugd in de Merenwijk. We hopen hiermee goede doelen te hebben gevonden voor deze gelden, die zijn ingezameld door hardwerkende kerkleden, die voor dit werk vaak in de kou hebben gestaan. Laten we met een gul gebaar deze mooie actie van de PGL steunen en hartelijk dank aan deze vrijwilligers die het mogelijk hebben gemaakt.

Om nog even terug te komen op het begin van dit stukje, de AKM heeft de financiële balans opgemaakt van het eerste halfjaar en het wordt puzzelen naar genoeg inkomsten voor onze mooie vieringen. De kosten zijn gestegen, met name die voor muziek, vanwege een hogere BTW afdracht. De kwaliteit van de muziek is belangrijk en ik zou op u een hartelijk beroep willen doen om de gestegen kosten te kunnen betalen met 1 collectebon (€ 0,50) extra in de week in de collecte voor onze eigen Regenboog gemeenschap.

Willy Menken, penningmeester AKM

Datum viering	Bijzonderheden	Eerste collecte:	Tweede collecte:	
		voor geloofsgemeenschap	voor bestemmingen buiten de Regenboog	
		Euro	Euro	Bestemming
18 aug		119,55	90,50	PGL
25 aug		117,69	125,15	RK verkeersmiddelen actie/MIVA
1 sept		156,56	133,35	PGL
8 sept	Regenboogzondag	207,00	186,41	PKN/Landelijk jeugdwerk
15 sept		82,05	79,85	AKM/Jeugdwerk Regenboog
22 sept		95,50	84,20	Diaconie/De Bakkerij
29 sept		128,55	122,60	Kerk in Actie/Kerk en Israël
6 okt	Regenboogkoor	162,75	148,75	RK Wereldmissiedag kinderen

Een koninklijke onderscheiding

Op 26 september jl. waren er o.a. veel mensen van de Regenboog, bijeengekomen in de Lakenhal om een duidelijk verraste Arie Korteweg de versierselen van een koninklijke onderscheiding in ontvangst te zien nemen De

feestelijke bijeenkomst was georganiseerd door huurdersorganisatie Ons Doel waarvan Arie jarenlang bestuurslid is geweest. Maar Arie is op meerdere vlakken tot op de dag van vandaag actief als vrijwilliger, niet in de minste plaats in onze geloofsgemeenschap. We feliciteren Arie dan ook vanaf deze plaats van harte met deze onderscheiding.

Marianne Hoogervorst – pastoraal werkster

Gedachtenis Markus de Meij

Op 18 juli overleed Markus de Meij, op de leeftijd van 86 jaar. Hij was een man die altijd zijn eigen weg ging, maar wel in verbondenheid met de mensen om hem heen. Daarbij liet hij zich niet hinderen door ongemakken die zich op hogere leeftijd aandienen. Of het nu de Bijbelkring in de ochtend was, of een leerhuis 's avonds - Mark regelde het vervoer. Toen hij teksten niet meer kon lezen, luisterde hij met extra aandacht naar het voorlezen, en nam deel aan het gesprek, kritisch als altijd. Een gesprek met Mark ging binnen drie zinnen altijd over kerk en theologie, en ook daarin ging hij geheel zijn eigen weg. Betrokken en vol van kennis, veel kennis. Wij zullen hem missen. De afscheidsdienst in de Vredeskerk werd geleid door Marks goede vriend dr. Eginhard Meijering. De gedachtenis van Markus de Meij zij zijn kinderen, kleinkinderen en ons allen tot zegen.

ds. René Venema

Woorden, werken en plannen

De openingszondag van de Regenboog op 8 september jl. heeft ons uitgenodigd samen te denken over de opdracht die we met elkaar hebben. Drie vragen kregen we mee:

- welke woorden raken je?
  - hoe krijgen die woorden gestalte in de werkgroepen?
  - en hoe kun je jouw talenten hier inzetten?
- Na afloop van de dienst gingen drie groepen flink aan de slag met deze vragen. Dit is een impressie van deze gesprekken.

Dierbare woorden

Elke groep kreeg een lijst met woorden waar we op konden reageren. Natuurlijk namen we de vrijheid het lijstje een beetje uit te breiden. Woorden als: openheid, moed en spiritualiteit kwamen boven. Ook: gastvrijheid. Deze

gemeenschap, de diensten, de vele activiteiten dat alles is voedsel voor de ziel van iedereen. Eén woord dat we ook hebben toegevoegd is kinderen en jongeren. Dat laatste was duidelijk ingegeven door de bijdrage van de kinderen in de dienst. Zij kregen een mooie opdracht mee: als je op pad gaat met een geheel lege rugzak, wat zou je dan toch mee kunnen nemen? Hun antwoord was prachtig. De kinderen noemden: aardigheid, luisteren, vertrouwen, liefde, en: vrolijkheid. Als je dat meeneemt, dan kun je inderdaad binnenkomen bij andere mensen, een bijdrage zijn. Dat laatste antwoord had ieder van de volwassenen geraakt.

Uit de grote lijst kwamen woorden boven als: ontroering, samen, plezier en humor. Verbonden zijn ook met het gezamenlijke verleden én in de uitdaging naar de toekomst. Maar ook: muziek, koor en orgel - tijdens de dienst, vaak ook verbonden met een ander belangrijk woord: ontroering tijdens de muziek of het zingen. Ook de ontroering tijdens een mooi verhaal of de viering van de Tafel. Met name het woord twijfelen leidde tot veel gespreksstof. De ruimte voor twijfel maakt dat de Regenboog wordt ervaren als een plek waar je jezelf mag zijn. Dat sluit ook aan bij een ander belangrijk woord, de openheid naar anderen om je eigen manier van geloven te hebben. Nieuwe mensen geven regelmatig aan zich welkom te voelen. Ook de zorg voor elkaar, juist ook door de dingen die we samen doen en meegemaakt hebben, in de samenleving staan en verantwoordelijkheid kwamen samen met de niet zo gemakkelijke opdracht om naar buiten te treden, gericht op de wijk en de wereld te zijn en de zorg voor de aarde, o.a. door onze kerktuin bij te houden en door het organiseren van een huiswerkklas, aan bod. Verder natuurlijk de Bijbel, de verhalen, de traditie en de rituelen.

Samen werken

De deelnemers vertelden over hun deelname aan de Regenboog. Het viel op dat ieder op de één of andere manier aan één of meerdere werkgroepen deelnam. En dat vaak al heel veel jaren. Juist de verbondenheid met een werkgroep, het koor bijvoorbeeld, gaf een binding met de Regenboog. Samen iets doen, bleek voor velen heel belangrijk te zijn. Het woord dienstbaarheid kwam vaak terug. In activiteiten als het rondbrengen van de Bulletins, het uitdelen van boeken of koffie, daar zit verbondenheid in, een praktisch beleven van het samen zijn in deze gemeenschap. Dat wordt door ieder die het

doet zo ervaren, maar ook door degenen die het ontvangen.

De gemeenschap maakt het zo mogelijk om de woorden in de praktijk te brengen. En voor elke activiteit, in elke werkgroep, voor iedereen krijgen de woorden weer een eigen betekenis.

Inzet van je talent

De vraag over talent leidde tot een gesprek over de betekenis van dat woord. Gaat het om iets groots, gaat het om iets dat mensen bijzonder maakt? Of gaat het meer om ervaring, affiniteit, aanleg? Die laatste woorden bleken makkelijker in de mond te nemen dan talent. Doen wat je kunt, beschikbaar zijn voor als een beroep op je wordt gedaan. Dat is belangrijk. Vrij zijn om nee te zeggen ook. In onze gemeenschap speelt vergrijzing een rol – als er minder mensen zijn die iets kunnen doen, krijgen de 'jongere ouderen' dan meer te doen, of neemt het werk ook af? Dat is niet meteen helder.

Het gesprek maakte ook zichtbaar dat we met elkaar veel mooie dingen hebben gedaan en kunnen doen. Vele handen maken licht werk. Als je het slim regelt, dan kun je een grote klus in kleine, behapbare stukjes opknippen. Dan is het ook makkelijker om in te stappen. Het vraagt wel om leiderschap, om mensen die een grote klus kunnen en durven te starten, en die anderen kunnen meenemen. En het vraagt om vertrouwen in de voorgangers, in de mensen die leiding geven. Het woord verantwoordelijkheid bleek ook verbinding te hebben met talent of aanleg. Sta je ervoor open als mensen je iets vragen? Ben je beschikbaar?

Een aantal nieuwe plannen hebben we genoemd. Naast het doorzetten van alle mooie dingen die nu al gebeuren, kan het dan gaan om het deelnemen aan de activiteiten die 's avonds, door de week worden georganiseerd in de Regenboog, om bijdragen aan de kindernevendienst, misschien om het beginnen van een aparte dienst voor de tieners. De maatschappelijke betrokkenheid van de

Regenboog mag verder ingevuld worden. In vervolg op het werk van Noortje Luning komen woorden als kerk aan het werk, de Regenboog naar buiten op. Ook kunnen we aansluiting zoeken bij bijzondere initiatieven zoals de grote jeugdbeweging die is ontstaan rond het klimaat.

Tot slot, ook blijft het versterken en uitdragen van de oecumene een wezenlijk thema voor onze gemeenschap.

Pieter Schrijnen
16 september 2019

Kliederkerk

Op zondag 6 oktober was de eerste Kliederkerk in de Regenboog, over het verhaal van Jona. Met een voorbereidingsgroepje hebben we de viering uitgedacht en georganiseerd. De vrouwen van de quiltgroep maakten speciaal voor de gelegenheid een grote walvis van stof.

Er kwamen uiteindelijk zo'n 20 kinderen, en ongeveer even zoveel ouders en grootouders. We begonnen met een korte versie van het verhaal. Na wat uitleg konden de kinderen aan

de slag met verschillende creatieve activiteiten die allemaal met het verhaal te maken

hadden. De (groot)ouders hielpen de kinderen, en raakten ook met elkaar in gesprek. Na het creatieve gedeelte was er een korte viering, waarin het verhaal samen met de kinderen werd uitgespeeld en we een lied zongen over Jona. Na afloop was er voor iedereen iets lekkers.

Het was een mooie en fijne middag. We kregen veel complimentjes van de kinderen en de (groot)ouders voor inhoud en organisatie.

We zijn van plan om in het komende halfjaar nog twee keer Kliederkerk te organiseren. We houden je op de hoogte!

Ds. Mirjam Buitenwerf

Seniorenmiddag op donderdag 10 oktober

Het thema van de vorige seniorenmiddag in mei was het kerkelijk afscheid bij overlijden. Op veler verzoek, had de bezoekgroep een tweede middag over een aantal praktische zaken rond het overlijden georganiseerd. Hiervoor was de uitvaartondernemer Teeuw uit Bleiswijk uitgenodigd, met wie Marianne Hoogervorst al 17 jaar goed had samengewerkt. Aan het begin werd de rol van de uitvaartondernemer rond en tijdens de liturgische viering in overeenstemming met de voorganger en de nabestaanden toegelicht. Nogmaals werd benadrukt dat de wensen voor de viering na een gesprek met één van de pastores schriftelijk kunnen worden vastgelegd, voorzien van handtekening en datum, en in de kluis van de Regenboog bewaard kunnen worden.

Bij iedere uitvaart- / begrafenisondernemer kan een ondertekende wilsbeschikking worden opgesteld, waarin alle wensen met betrekking tot de praktische zaken voor de begrafenis / uitvaart worden vastgelegd. Deze beschikking is rechtsgeldig, nabestaanden zijn verplicht voor de uitvoering hiervan zorg te dragen. Een kopie hiervan met handtekening en datum kan op een duidelijk zichtbare plaats in uw huis neergelegd worden.

Na het overlijden dient eerst de huisarts gewaarschuwd te worden, die de dood vaststelt, daarna de uitvaartondernemer en de voorganger. De begrafenisondernemer doet aangifte van overlijden bij de gemeente, de uitvaart dient binnen 6 dagen na het overlijden plaats te vinden, zon- en feestdagen niet meegeteld. Als er een uitvaartpolis is afgesloten, wordt er contact opgenomen met een verzekeringsmaatschappij. Wanneer het onduidelijk is, of er in het verleden een polis is afgesloten, kan dit worden nagevraagd bij een landelijk register (www.uitvaartverzekeringsregister.nl). Ook bestaat de mogelijkheid geld te reserveren in een

depositofonds, waaruit de uitvaart betaald kan worden. Het gaat om een maximum bedrag van € 7118,00 (2019), waarover geen vermogensbelasting betaald hoeft te worden. Na de pauze kwamen veel praktische zaken aan de orde, zoals het opbaren, de crematie, een algemeen of eigen graf, grafrechten, natuurbegraafplaatsen etc. De begrafenisondernemer kan met de akte van overlijden de Belastingdienst, het ABP en de verzekeringsmaatschappij waarschuwen. De heer Teeuw gaf aan dat de keuze voor een grote of kleine uitvaartonderneming een persoonlijk besluit is; hij adviseerde bij andere nabestaanden naar hun ervaringen te informeren.

Na een dankwoord was er gelegenheid nog een aantal persoonlijke vragen aan de heer Teeuw te stellen. Bovendien kon iedereen uitvoerige documentatie meenemen en een aantal boeken inzien. De bezoekgroep heeft ook nu weer een geslaagde, informatieve middag georganiseerd, waarbij opvallend veel "jongere" senioren aanwezig waren. Uit een eerder toegekende subsidie van de stichting Carolus Gulden, konden de onkosten voor deze seniorenmiddag betaald worden.

Piet Pouw

Poëziemiddag

Woensdag 27 november is ieder van 14.00-15.30 welkom op de poëziemiddag.

Wij gaan verder met de gedichten over "Moeder" vanaf blz. 6 (Parijs). Daarna lezen rond het thema "vergeten dichters" verzen van Neeltje Maria Min.

Voor wie de teksten niet hebben, zijn er enkele exemplaren beschikbaar.

Ronald da Costa leidt de middag.

Kosten € 5,00

Opgave bij Anja Rijken, tel. 071-5216606

Filmavond

Woensdag 18 december 2019 'Je l'aimais', Frankrijk 2009, regie Zabou Breitman

Wanneer Cloé door haar man in de steek is gelaten, is ze radeloos. Ze vertrekt met haar twee dochttertjes naar het vakantiehuis van haar schoonvader Pierre (een pracht rol van Daniël Auteuil). Hij vertelt haar het verhaal van zijn eigen leven, de relatie die hij begon met de jonge Mathilde. Wanneer blijkt dat het niet om een avontuur gaat, maar om een grote liefde, staat Pierre voor de keuze tussen zijn

vertrouwde gezin of een nieuw leven. Hij koos toen voor zekerheid, maar waren zijn motieven zuiver? En als hij het kon overdoen, zou hij dan nog dezelfde keuze maken? Ongemerkt helpt hij door zijn verhaal Cloé verder op haar weg. Regisseuse Breitman laat haarscherp de ernst van het dilemma zien. Een film om over na te praten

Aanvang 19.30 uur. Kosten € 5,00.

Edo Elstak

Kring liederen en muziek in de advents- en kersttijd

In de adventstijd komen we op drie avonden bij elkaar om de rijkdom van liederen en muziek die horen bij advent en Kerst te ontdekken. We maken een reis door de geschiedenis en bespreken vragen als: hoe zijn die liederen rond advent en Kerst eigenlijk ontstaan, hoe verschillen de rooms-katholieke en de protestantse traditie hierin van elkaar, welke (bijbel)teksten worden in dit soort liederen gebruikt? Aan de hand van de teksten en de muziek leven we zo samen toe naar Kerst. Er zal uiteraard ook ruimte zijn om naar deze muziek te luisteren en samen te zingen.

Wanneer: dinsdag 3 – 10 – 17 december
Tijd: 20.00-21.30 uur

Waar: in één van de zalen van de Regenboog
Leiding: ds. Mirjam Buitenwerf

Opgave is noodzakelijk, graag uiterlijk 22 november a.s. bij Mirjam Buitenwerf, mail: ds.regenboog@gmail.com, tel. 06-40425789.

Kom aan Tafel

Op zondag 19 april zullen we in onze geloofsgemeenschap 'Kom aan Tafel' vieren. We nodigen dan de kinderen van groep 4 en ouder uit om op een feestelijke wijze gehoor te geven aan de oproep van Jezus: 'Kom aan tafel!' In de katholieke kerk wordt dit in de volksmond genoemd: de eerste communie. Maar hiermee doen we het feest van het Avondmaal / Eucharistie te kort. De kinderen worden in een aantal stappen voorbereid om deel te nemen aan de tafelviering. In deze voorbereiding wordt o.a. gesproken over de Bijbel, de Kerk als geloofsgemeenschap, het belang van bidden, de oorsprong van de tafelviering. Dit alles mondt uit in een feestelijke viering die dit jaar vroeg in de agenda staat. Dit i.v.m. de vele verschillen in de meivakantie op scholen. Om mee te doen is aanmelden beslist noodzakelijk om alles goed voor te bereiden. Denkt u bijvoorbeeld maar eens aan het kopiëren van het project. Alle kinderen van de Regenbooggemeenschap die gedoopt zijn en in groep 4 zitten (of hoger!) zijn van harte welkom.

De data voor de ouderavonden zijn: dinsdag 18 februari en dinsdag 24 maart. Aanvang 20.00 uur

Op deze ouderavonden worden aan de ouders het project uitgelegd en de eigen taken toegelicht. De kinderen komen bij elkaar op de volgende data: 3 maart - 10 maart - 17 maart - 24 maart - 31 maart - 14 april. Telkens op een dinsdag van 16.00 – 17.15 uur.

Heeft u nog vragen, dan kunt u zich wenden tot onderstaande personen.

- Marianne Hoogervorst – pastoraal werkster
  - Ds. Mirjam Buitenwerf
  - Maja van Spaandonk tel. 06-10036168
- Graag uw kind aanmelden bij onderstaand adres.
majavanspaandonk@gmail.com

3 Oktoberfeest in de Regenboog

Elk jaar is er in Leiden het 3 oktoberfeest waarop hutspot wordt gegeten en haringen en wittebrood worden uitgedeeld aan de bewoners van Leiden die zich hiervoor hebben ingeschreven.

Iedere woensdagmorgen is er in de Regenboog een "koffie-inloopochtend" zoals dat wordt genoemd. Gezellig koffie drinken met iets lekkers erbij. Een fijne plaats om elkaar te ontmoeten en verhalen te delen.

Dit jaar ontstond het plan om met de deelnemers aan de koffie-inloopochtend het Leidse 3 oktoberfeest in de Regenboog te vieren.

Samen haring eten met heerlijke boterhammen gesneden van de uitgedeelde "geusjes". Maar ja die haringen en geusjes worden niet langsgebracht. Daarvoor moet dus in de rij gestaan worden,

overigens een heel gezellig gebeuren daar bij de Waag met andere mensen die ook op hun beurt wachten. Delia Ginkel-Slagveer had die

taak op zich genomen. Maar zij deed meer en nam voor de groep een pan heerlijke hutspot mee. Alle deelnemers hebben van deze hutspot en eerder genoemde haringen gesmuld. De bijeenkomst werd dan ook

in opperbeste stemming afgesloten door Mary Pouw-Don en Delia Ginkel-Slagveer. Dit initiatief zal zeker een vervolg krijgen, want er wordt al gesproken over het 3 oktoberfeest van 2020.

Uit de Kerktuin

Deze keer een klein uitstapje: naar de fietsenrekken voor De Regenboog. Misschien

hebt u hem daar al wel eens opgemerkt. Tegen de gevel, tussen de uitbundig oranje bessen gevende vuurdoorn, staat een

vijgenboom (*Ficus carica*) zijn best te doen. De boom is een geschenk van de Protestantse Gemeente Leiden aan onze Oecumenische Geloofsgemeenschap in de Merenwijk, ter gelegenheid van ons 40 jarig bestaan in september 2011. Hij heeft het zo af en toe best moeilijk gehad: in de brandende zon met maar weinig plek om zich te ontplooien. En kwamen er vijgen, dan werden die er soms vroegtijdig afgerukt. Dit jaar zagen we tot onze grote blijdschap twee bijna voldragen vruchten aan de boom zitten! Vruchten is eigenlijk een onjuiste benaming: de vijg is in feite een verzameling piepkleine bloemetjes in een taai omhulsel. Als je een vijg opensnijdt, is dat duidelijk te zien.

Archeologen hebben ontdekt dat al rond 9000 voor Christus vijgenbomen werden aangeplant in de buurt van de stad Jericho.

In de bijbel wordt de vijg vaak vermeld. Zo staat in het scheppingsverhaal in Genesis 3: 7 vermeld dat Adam en Eva hun naaktheid bedekten met vijgenbladeren en in de boeken der Koningen wordt verteld dat men in de tijd van koning Salomo in vrede onder de vijgenboom kon zitten. In het Hooglied (2:12/13) wordt bezongen dat, wanneer de vijgen aan de bomen zitten, de tijd van minnen is aangebroken.

Het kerktuinteam heeft, wanneer u dit leest, letterlijk honderden bollen in de grond gestopt, een reuzenklus! We hopen op een feestelijk bloemrijk voorjaar, maar gaan nu even van onze welverdiende rust genieten!

Heleen Gombert

16 november: Zingen met Compassie!

Leidse kerkmuziekdag in de Vredeskerk

De Vijfde Leidse Kerkmuziekdag heeft dit jaar als thema 'Zingen met Compassie'. Tijdens deze interactieve zangdag op 16 november,

gaan deelnemers zingend en luisterend op zoek naar de betekenis van compassie, en compassie in muziek herkennen en ervaren.

De dag begint met het zingen van enkele meer of minder bekende liederen uit het Liedboek. Dan volgt een interactieve lezing door dr. Hanna Rijken, waarin zij ingaat op het belang van compassie in (kerk)muziek. Luisterend naar Kamerkoor Con Passione wordt het ochtendgedeelte afgesloten.

Na de lunch is het tijd voor een uurtje 'scratchen': een uur waarin de deelnemers met elkaar een meerstemmig lied gaan instuderen. Daarna is het tijd voor de workshops. Dit jaar is er voor het eerst een workshop voor kinderen in de leeftijd van (ongeveer) 6 tot 16 jaar én hun ouders. Samen gaan kinderen en hun ouders ontdekken hoe fijn en leuk het is om met elkaar te zingen en te ondervinden welke liederen/liedjes daarvoor geschikt zijn. Verder is er (voor de volwassenen) een workshop over de troostende werking van passiemuziek en een workshop over de invloed van de combinatie van tekst en muziek op compassie in de muziek.

De dag sluit af met een vesper. Alle onderdelen komen in die vesper terug. Alles wat deelnemers hebben ingestudeerd, krijgt een plaats. Een soort eindpresentatie in een korte kerkelijke dienst.

Belangstellenden kunnen zich aanmelden via de website <https://leidsekerkmuziekdag.com/>. Aanmelding vooraf is dringend gewenst in verband met de catering en de verdere invulling van het programma. Wacht dus niet te lang met aanmelden!

Deelname is gratis. Ter bestrijding van de onkosten wordt met een collecte gevraagd om een vrijwillige bijdrage.

Met het thema van dit jaar, 'Zingen met Compassie', is de dag onderdeel van de viering van 10 jaar Leiden Compassiestad. Leiden was tien jaar geleden een van de eerste steden die het 'Charter for Compassion' ondertekende. Nu, tien jaar later, is het goed om die compassie in onze samenleving verder gestalte te geven. Compassie is een breed begrip; het gaat over een gevoel, over mee beleven, over iets wat je diep raakt of wat een ander heeft meegemaakt of is aangedaan.

Tijdens de Vijfde Leidse kerkmuziekdag gaan we werken met een aantal kernwoorden die tijdens de verschillende programmaonderdelen ingezet worden om de veelzijdigheid van

compassie zichtbaar te maken. Bijvoorbeeld liefde, naastenliefde, barmhartigheid, mededogen, gelijkheid, verzoening en vrede. Het is niet verwonderlijk dat deze kernwoorden in veel muziek terug te vinden zijn, en dat geldt zeker voor kerkmuziek.

De Leidse kerkmuziekdag is een initiatief van de Protestantse Gemeente Leiden en heeft als doel kerkmuziek (weer) onder de aandacht te brengen van een grote groep mensen om zo kerkmuziek als cultureel erfgoed te bewaren. Kerkmuziek is muziek van Gregoriaans tot Gospel, van motet tot popsong, zolang de muziek en/of teksten geïnspireerd zijn door de Bijbel of het christelijk geloof. Tijdens de Leidse kerkmuziekdag wordt ieder jaar een ander facet van de muziek uitgelicht en/of toegelicht.

Arie Korteweg

Kerstbubbels gevraagd

Ook dit jaar organiseert het Straatpastoraat Leiden, samen met M25 Leiden en vrijwilligers van de Marekerk weer een kerstdiner voor dak- en thuislozen in de Marekerk. Aan het eind van het diner kunnen de gasten verzorgingsproducten uitkiezen zoals shampoo, zeep, doucheschuim, tandenborstels, tandpasta, kammen of borstels. Wilt u iets bijdragen? Heel graag!

De spulletjes kunnen t/m 6 december ingeleverd worden in De Bakkerij, Oude Rijn 44b in Leiden, t.a.v. Kerstbubbels gevraagd.

Feest in Juigalpa

Eind augustus vierden we onze verjaardag. Elk jaar op verschillende data, net wanneer het uitkomt omdat op 25 augustus in Nicaragua de dag van 'de persoon met een beperking' gevierd/ herdacht wordt. Vastgesteld in 2011, in de wet, waarin de rechten van de mensen met beperkingen wordt geregeld. Niet dat veel mensen kennis hebben van die wet of de overheid zorgt dat die nageleefd wordt. Maar

er is enige motivatie om onder de aandacht te brengen, dat de maatschappij moet veranderen om mensen met beperkingen mee te laten tellen in de samenleving. En onze verjaardag viering haakt daarbij aan.

Feest

Enkele dagen daarvoor, begonnen de voorbereidingen om ons huis er feestelijk uit te laten zien. De begeleidsters houden van knutselen en vonden het een leuke uitdaging met weinig middelen onze huiskamer te versieren.

De dag zelf werden in alle vroegte de gehuurde stoelen gebracht en konden de laatste voor bereidingen getroffen worden om onze gasten te onthalen. De geluidsinstallatie werd gebracht, de beamer geïnstalleerd en tegen negen uur kwamen de eerste gasten binnen druppelen. We hadden zo' 50 mensen uitgenodigd: vrienden, peters en meters, autoriteiten en vertegenwoordigers van organisaties met wie we samen werken. De tijd waarop we volgens het programma zouden beginnen was 9.00 uur. Maar in Nicaragua begint in principe geen activiteit op tijd. Om half tien kon het georganiseerde programma beginnen. Ook al bleven op z'n 'Nica' de mensen binnendruppelen.

Programma

We hadden een mix van verbale interventies en muziek, zoals het welkomstwoord, gebed, verslag van de dit jaar uitgevoerde activiteiten als Fundacion en wat er had plaatsgevonden in huis en activiteitenclub, dankwoord en afsluiting door een dominee. En wat de muzikale nummers betreft: de huisbewoners lieten hun enthousiasme zien bij het zingen van twee liedjes, evenals de deelnemers van de activiteitenclub. En een privé lagere school, waar ze muzieklessen geven aan de leerlingen, werkte mee met een nummer van twee leerlingen die al aardig op de piano konden spelen.

Alles verliep in een goede sfeer en het ging er gezellig aan toe. Om half twaalf sloten we af met een broodje en een glas ice-tea, waarna een ieder weer huiswaarts toog.

We waren blij met de verslaggeefster van de lokale radio die kwam om ons te interviewen, en de volgende dag verslag deed van onze verjaardag in de uitzending van de lokale nieuwsberichten.

Activiteit in de kantoorboekhandel

Om onze verjaardag breder onder de aandacht te brengen, nodigden de eigenaars van een kantoor/boekwinkel ons de dag daarop uit in hun winkel de activiteitenclub te laten plaats

vinden. Zodat het winkelende publiek in aanraking kwam met de deelnemers en het werk wat we doen als fundacion Ruach. Twee jaar geleden hadden we dat voor het eerst gedaan. Het was een ervaring geweest, goed om te herhalen. Nu was het hét moment. Dit uitje hadden we gepromoot als zijnde een 'beloning voor de trouwe deelnemers van de club'. Drie moesten het af laten weten door ziekte.

De deelnemers op de foto zijn: Jonathan, William, Melvin en Manuel. Behalve het werk en de activiteiten was er tijd voor lekkers. We werden goed verzorgd, inclusief een heerlijke lunch!

De foto's geven een goed beeld van de activiteiten die plaats vonden van 10-3.30 uur. Met in de ochtend en middag het programma zoals de deelnemers dat gewend waren in de club. Voldaan en dankbaar gingen we daarna naar huis. Ter afscheid kreeg ik nog een geldbedragje mee, wat klanten in de speciaal voor ons neergezette collectebus hadden gestopt: ongeveer € 10,00.

Tot slot

Twee dagen met een gouden randje. Drie jaar bestaan we. Doordat zoveel mensen met ons meeleven en hun steentje bijdragen! Mensen dichtbij en veraf, in aanwezigheid, in gedachten of gebed, want de resultaten van het werk zijn een gezamenlijke inspanning. Hopelijk blijft u dit nieuwe levensjaar ook met

ons meeleven, in woord en daad! Want alleen samen kunnen we een verschil maken! Van harte: Gracias!

Astrid Delleman

Najaarsconcert Kamerkoor Vocalei 3 november 2019 om 15.00 uur in De Regenboog

Ook deze herfst zal Kamerkoor Vocalei weer een najaarsconcert in De Regenboog geven. Een bijzonder concert met als titel: Vroeg en laat in klank en kleur.

Die titel van het concert heeft betrekking op de muziek die zal klinken, maar ook op de wijze van presenteren ervan.

Vroeg en laat in klank: Gekozen is deze keer voor wereldlijke muziek uit de Renaissance van onder andere Orlando di Lasso, Josquin Desprez en Claudio Monteverdi en geestelijke muziek uit de 20ste eeuw van Nederlandse bodem van o.a. H. Andriessen, H. Strategier en A. de Klerk.

En kleur: Een aantal leden van het koor heeft, door de muziekstukken geïnspireerd, daarbij passende kunstwerken gemaakt. Die worden tijdens het concert geprojecteerd.

In de ontmoetingsruimte van De Regenboog worden ze tentoongesteld, u hebt ze misschien al zien hangen! In de pauze en na afloop van het concert kunt u ze nader bekijken en met de makers ervan spreken.

Een deel van het programma zingt het koor a capella. Bij de andere delen worden we begeleid door Jeroen Koopman op orgel of door een blokfluitensemble. Dit ensemble zal ook een intermezzo verzorgen.

Na afloop van het concert is er gelegenheid nog even met elkaar na te praten. De entree bedraagt € 15,00. Kaarten in de voorverkoop bij koorleden of via de website: € 12,50. Voor verdere informatie: www.vocalei.nl

Van harte uitgenodigd op zondag 3 november!
Heleen Gombert

Straatnamen

Na 'wonen overal' uit de vorige bijdrage, is het nu tijd voor straatnamen. U zult zich vast afvragen wat het verband tussen straatnamen en orgels is. Nou, dat leg ik even uit.

Ik verbaasde mij laatst over het vestigingsadres van een cliënt van ons kantoor. De straatnaam was 'Groene Kikker'. Tijdens de lunch werd daarover nog even verder gefilosofeerd. Groene kikker is net zoiets als 'grijze muis'. Mij leek 'paarse krokodil' ook wel aardig. Een collega van mij bleek vervolgens op de 'Ballade' te wonen, in een wijk met namen zoals 'Opera', 'Sonate' e.d. Kijk, dat spreekt mij meer aan. Waarop wij vervolgens vast een aantal namen hebben bedacht, voor als de wijk ooit zou worden uitgebreid. Persoonlijk vond ik 'Fluitconcert' heel aardig, met de 'Klaagzang' als goede tweede.

Ikzelf woon in de Coebel, in Leiden Zuid-West. In deze wijk bevindt zich ook een aantal straatnamen, gebaseerd op musici uit de Verenigde Staten: Glenn Miller, Count Basie, Benny Goodman, Louis Armstrong e.d. Maar die hebben geen orgelmuziek geschreven, daarvoor moet ik 200 meter verderop zijn. Daar begint de componistenwijk, die vanuit mijn wijk gezien begint met de Darius Milhaudstraat. Ik ben wel benieuwd welke aldaar woonachtige 'Leijuhnaar' dat goed kan uitspreken, maar dat terzijde. Aan die straat ligt een appartementencomplex, de 'Principael' genaamd. En ja, dat is een orgelterm. Het is de Oud-Hollandsche spelling van de klankkleur die wij tegenwoordig kennen als 'Prestant'. Maar Leiden heeft nog een echte 'Principael': als u kijkt naar het grote orgel in de Pieterskerk, dan zijn de grote pijpen van de middentoren onderdeel van de Principael 24'. Ofwel, de grootste is 24 voet lang, ruim zeven meter, en produceert een lage bas. Net zoals 'onze' Bourdon 16', het basgeluid van het pedaal, maar dan nog een aantal tonen lager.

Maar we lopen verder, en dan komen we wel in straten die vernoemd zijn naar organisten (ik bedoel eigenlijk dat ze allen voor diverse instrumenten hebben geschreven en mede daardoor heel beroemd zijn geworden en niet allemaal organist zijn..). Zo komen we Sweelinck, Mendelssohn, Bach, Beethoven, Brahms, Franck en Purcell tegen. Een aantal componisten heb ik ook in mijn pakket zitten. Bach en Mendelssohn komen met enige regelmaat voorbij, Franck helaas niet. Het 3e Choral is een fantastisch stuk, dat ook heel fraai klinkt op ons orgel, maar met een lengte van ongeveer dertien minuten is het iets te lang als collectespel. Alhoewel het misschien wel een goed idee is om de collecteopbrengsten te verhogen door de mandjes net zolang rond te laten gaan totdat ik klaar ben.

Als meditatief orgelspel na de overweging gaat het ook niet. Waarschijnlijk krijg ik de voorganger nog wel zover de overweging tot één minuut in te korten (ik begin gewoon te spelen...), maar het stuk eindigt nogal fortissimo. Weinig meditatief dus. Voor de dienst gaat ook niet, ik moet dan eerder dan de klok beginnen en door het fortissimo slot kunt u uw gesprekspartner niet meer horen. Na de dienst dan? Dan is de koffie al op tegen de tijd dat ik klaar ben. Maar ik heb nog wel wat kortere werken liggen die ik maar eens ga instuderen, geïnspireerd door de componistenwijk alsmede eerdergenoemde lunch.

En door het bestuderen van alle straten in Zuid-West, ontdek je dat je van bepaalde componisten wel bladmuziek hebt, maar nog nooit ingestudeerd noch in de Regenboog gespeeld. Zo komen we Reger en Sibelius tegen, en daar zit wel muziek in. En Brahms heeft ook orgelmuziek geschreven, die moet ik alleen wel eerst nog even aanschaffen. Zo levert deze column zowaar nieuwe muziek voor de viering op.

Om nog even terug te komen en ehhh te eindigen met het 'Fluitconcert', bij elke viering dat ik speel is dat namelijk aan de orde. De registers Stopped Diapason, de Waldflöte en Bourdon behoren immers tot de familie der 'fluiten', en worden vaak door mij gebruikt. U kunt dus nooit over mijn orgelspel zeggen dat u 'er geen fluit aan vindt'. En toen kwam er een olifant met een heel grote fluit en die blies deze bijdrage ook weer uit.

Frank Resslerer

Agenda

- Rozenkring: elke derde maandag van de maand van 20.15 tot 22.00 uur.
- Inloop koffieochtend: elke woensdag van 10.00 tot 12.00 uur;
- Repetitie Regenboogkoor: elke woensdag van 20.00 tot 22.00 uur;
- Quiltsters: elke donderdag van 09.30 tot 12.00 uur;
- Meditatie: Elke vrijdag van 09.15 tot 10.00 uur;
- Mothers Prayers: elke vrijdag van 10.30 tot 12.00 uur;
- Italiaanse Mis: elke zondag om 12.15 uur;
- Regenboog open: elke werkdag van 10.00 tot 12.00 uur;
- Stiltecentrum open: elke werkdag van 10.00 tot 12.00 uur;

November		
Za 02	17.00-19.00 u	Allerzielen buiten
Di 05	13.30-15.30 u	De Bijbel
Di 12	13.30-15.30 u	De Bijbel
Di 19	20.00-22.00 u	Avond Oecumene en Maaltijdviering
Di 26		Inleveren kopij Bulletin 8
Wo 27	14.00-15.30 u	Poëziemiddag
December		
Di 03	20.00-21.30 u	Liederen en muziek in de advents- en kersttijd
Di 10	20.00-21.30 u	Liederen en muziek in de advents- en kersttijd
Di 17	20.00-21.30 u	Liederen en muziek in de advents- en kersttijd

KLEURPLAAT

Vieringen van de Oecumenische Geloofsgemeenschap in De Regenboog

Datum	Naam van de Zondag	Bijzonderheden	Voorgangers	Inzameling 2^e mandje
03-11	Gedachteniszondag / Allerzielen	M.m.v. Regenboogkoor	Ds. M. Buitenwerf en Pw. M. Hoogervorst	PGL
10-11		Voedselbank	Leden geloofsgemeenschap	RK Zondag voor de Oecumene
17-11		Viering van de Maaltijd	Ds. M. Buitenwerf	RK Nationale Jongerencollecte
24-11		Verhalenverteller: Esther	Kees Posthumus	Diaconie / De Bakkerij
28-11		19.00 u Eucharistie	Pst. T. Visser	
01-12	1e Advent	M.m.v. Regenboogkoor	Pw. M. Hoogervorst	RK Vicariaat
08-12	2e Advent	Viering van de Maaltijd	Ds. K. Zwart	PGL
15-12	3e Advent		Ds. M. Buitenwerf	RK Vicariaat
15-12	3e Advent	19.00 u Kerstsamenzang m.m.v. Regenboogkoor		
22-12	4e Advent		Pw. M. Hoogervorst	Diaconie / De Bakkerij
24-12	18.00 u Kinderkerst		Ds. M. Buitenwerf	Kerk in Actie Kinderen in de knel
24-12	19.30 u Kerstnacht	Viering van de Maaltijd m.m.v. ArcoBaleno	Pst. H.J. van Ogtrop	RK Adventscollecte
25-12	10.00 u Kerst	Viering van de Maaltijd m.m.v. Regenboogkoor	Pw. M. Hoogervorst en Ds. M. Buitenwerf	De Bakkerij speciaal diaconaal project

Alle zondagse vieringen beginnen om **10.00 uur**. Voor de allerkleinsten is er crèche.
Voor kinderen van 4-12 jaar is er kindernevendienst.

Wij willen doopouders vragen vroegtijdig contact op te nemen met de voorganger
in verband met een (gezamenlijk) voorbereidingsgesprek.

Neem contact op met Gerben Wessels (tel. 5899680) voor informatie over de
jongerenvieringen.